

Szegedi Egyetem

Tanacstagjaink nyilatkoznak

DR. NYÍRI ANTAL
egyetemi tanár

Egyetemi dolgozószobájában kerestem fel dr. Nyíri Antal professzort, a Magyar Nyelvtudományi Intézet vezetőjét. Nyíri professzor nem szeret magáról beszélni. Megkértem: mondja el azokat a gondolatait, érzéseit, melyek akkor támadtak benne, amikor megtudta, hogy a városi tanácshoz jelölték tanacstagnak.

— Nagy megtiszteltetésnek vettem, szívesen vállaltam a megbízást. Tudja, én általában nem szeretek beleszólni a dolgokba, addig, amíg nem kérdeznek. Semmiképpen sem szeretem, ha tolokodónak tartanak.

— Most viszont nyilván bele kell szólnia a dolgokba, professzor úr.

— Igen, igen. De ez egészen más, most kötelességem a szólas.

— Milyen tervei vannak, professzor úrnak, hogyan képzei el munkáját a továbbiakban?

— Mindenekelőtt meg kell ismernem azokat, akikkel együtt fogok dolgozni. Úgy akarom tanácsgatói munkát végezni, hogy sem tudományos, sem oktatói munkám ne szenvedjen kárt.

— Akkor bizony a pihe-nesre szánt időből kell lecsipni egy keveset.

— Bizonyosan így lesz. Ez azonban nem számít, ha használni tudok a közösségnek. Nekem ez az első ilyen komoly társadalmi megbízatásom, munkámban csak az fog vezetni, hogy mindent lehetőleg a legjobban, legpontosabban végezzek.

— Ezt tudták választói is, professzor úr, hiszen ismerik Önt rég, hiszen bizalmukkal tisztelték meg.

— Ismernek, én is ismerem őket. Ebben a kerületben lakom, itt végeztem társadalmi munkát.

— És mik lesznek az első feladatok?

— Úgy gondolom: a tanacstagoknak mindennel kell foglalkoznia, ami probléma. Szeretném elsősorban azt elérni, hogy az egyetem és a város kapcsolata még jobb legyen. Azután városunk óriási fejlődése, az építkezések mind-mind arra ösztönzik az embert, hogy ezt a munkát, amennyire tőle telik, segítse. Például a III. kerület egyik részében az utépítési munkák visszamaradtak. Szeretném, ha ezek a munkálatok folytatódna minél előbb.

— És egyéb területen?

— Meg kell ismernem azokat a problémákat, melyek általában a kultúra és a nevelés területén adódnak. Ismétlem: szeretném a város és az egyetem kapcsolatát még jobbra segíteni. Természetesen mindazokkal a kérdésekkel foglalkozni fogok, amelyekkel választóim hozzám fordulnak. Hiszen nekem, mint pedagógusnak, a választók nemcsak választók, hanem szülők is. Szeretném a pedagógusok munkájának nagyobb megbecsülését kiívni. Úgy gondolom, ha én jól végzem tanácsgatói munkámat, ha aktívan részt veszek a város életében, akkor megfelelek annak a bizalomnak, melyet választóim előlegeztek nekem.

K. J.

ÖRDÖGH PIROSKA
adjunktus

1955 óta a Pártoktatási Tanszéken, majd 1959-től a Tudományos Szocializmus Tanszéken oktat. Emellett jelenleg utolsó éves levelező joghallgató. A megyei tanácsban Tápé-községet képviseli. Arra a kérdésre, hogy milyen céljai vannak, mint tanacstag, röviden válaszolt:

— Amíg államvizsgáimat le nem teszem, sok időm nem lesz. Elsősorban a Há-

ziipari Szövetkezetet szeretném segíteni elméleti és gazdasági problémái megoldásában. A közeg kulturális életének színvonalát is emelni kell. Itt arra gondolok, hogy meg kell oldani a kultúrház téli fűtését, mert jelenleg emiatt használhatatlan. Természetesen számos előre nem látható problémával kell majd szembenézünk és remélem, hogy meg is oldjuk valamennyit.

NAGY LAJOS
tanszékvezető docens

1952 óta oktat és 1956-tól a Politikai Gazdaságtani Tanszék vezetője. Most Kiskundorozsma közöset képviseli tanacstagként.

— Milyen problémákat kell előreláthatóan megoldania? — érdeklődöm.

— A községgazdálkodás területén bőven akad tennivaló. Javítani kell a közlekedést. Jó lenne, ha bekapcsolnánk Dorozsmát a helyi autóbushálózatba.

Nagy Lajos elvtárs részt fog venni a Megyei Közgyűlés Bizottság munkájában is, s ez azért is hasznosnak ígérkezik, mivel a tanszéki tudományos munka számára témát és anyagot jelent.

Sok sikert kívánunk!

B. GY.

Összevont konferenciák a Pedagógiai Főiskolán

A Szegedi Pedagógiai Főiskola az eddigi szokástól eltérően a vizsgák után nem tanszéki értekezleteket tart. A hallgatók problémáinak és az oktatás-nevelés kérdéseinek egységesebb megoldása érdekében a rokon tanszékek közös konferenciákat tartottak, tehát a magyar-történelem-nyelvi tanszékek, a biológia-földrajz-mezőgazdasági, és a matematika-fizika-kémia tanszékek együtt tanácskoztak. A konferenciákon részt vettek a hallgatói csoportok tanárvezetői, és a hallgatói csoportvezetők is.

A szélesebb körű megbeszélések előreláthatólag sok segítséget adnak majd az osztályfőnökök és tanszékek munkájához egyaránt.

„Régi szép idők”

(Délmagyarország, 1934. március 14., X. évfolyam 59. sz.)

„A hivatalos lap keddi számában rendeltet jelent meg, amely intézkedik arról, hogy a főiskolai képesítési ifjúsg egy részét állami szolgálatba helyezze el. Ezt megelőzően országosra összehívták az állásnélküli, diplomásokat. Szegeden, a polgármesteri hivatal végezte el az összeírást, amelyet kedden lezárta. Összesen 222 állásalton diplomás kérte diplomájának igazolását, hogy beosztást nyerjen valahol az állásnélküli során. A 222 diplomás közül 100 jogász, 50 tanár, a többiek megoszlottak az orvosok és gyógyszerészek között. A 222 állásnélküli diplomás közül 40–50 fogja igénybe venni a havi 80 pengő dotációt jelentő alkalmazást, mert a jelentkezettek nagy része szüleinél lakik és kifejezte azt a kívánságát, hogy Szegeden óhajt elhelyezést vállalni.”

S P O R T

A második félév tervei a József Attila Tudományegyetemen

MEGSZOKOTT és a változatlanból csak néha ki-közölköző tömegsportunk szeretnénk változtatni azzal, hogy az eddigi, eléggé anarchikus, karok közötti bajnokságok helyett egységes bajnoki rendszert vezetünk be, az ELTE példájára. A bajnoki rendszer kidolgozása már megtörtént, a három kar hallgatói kosárlabdában, röplabdában, kézilabdában és atlétikában (férfiak és nők), valamint labdarúgásban vetélkednek a bajnoki pontokért.

A gólyabajnokság ettől függetlenül továbbra is megmarad. A tömegsport alapját tehát a Kilián-mozgalmat, az egyetemi bajnokság és a gólyabajnokság képezi.

A sport népszerűsítésére tavasszal az összes szegedi felsőoktatási intézmény részvételével egy nagyszabású, egésznapos egyetemi sportnapot szeretnénk rendezni az Ady téren. (Itt atlétika, labdarúgás, kosár-, kézi-, röplabda szerepelne a műsorban. — Ez független az egyetemi bajnokságtól.)

MERÉSZ terveink közé tartozik az is, hogy a jó idő beköszöntéséig a súlyemelősport népszerűsítésére érdeklődő karok közötti súlyemelő versenyeket rendezünk, tavasszal pedig folytatjuk a karok közötti bajnokságokat labdarúgásban, kosárlabdában.

Barangolás a SZEAC birodalmában

HA A SZEAC-RÓL olvasunk, beszélünk, vagy írunk, önkéntelenül is a labdarúgó-csapatra gondolunk. (Azért kell ezt már a cikk elején megjegyeznünk, mert most nem a labdarúgókról »értekezünk«.) Valójában pedig a SZEAC az egyetemi és főiskolai sportolók egyesülete, a labdarúgókön kívül még 12 szakosztályt foglal magában: atlétika, asztalitenisz, cselgáncs, evezés, kajak-kenu, kézilabda, kosárlabda, röplabda, természetjáró, tenisz, úszó-vízilabda és vívó szakosztályt.

Kik sportolnak a SZEAC-ban, mennyi a minősített versenyzők száma, melyek a legnépesebb szakosztályok? Ezekre a kérdésekre próbálunk választ adni »beszédes számok« felhasználásával.

A sportkör tagjainak száma 825. Elgondolkoztató a szám. Elgondolkoztató, különösen akkor, ha figyelembe vesszük, hogy ebből mindössze 539 egyetemi hallgató. Ez a szám azt jelenti, hogy (ha csak a két egyetem hallgatóit vesszük figyelembe) az egyetemistáknak mindössze 15–17 százaléka sportol. Ez pedig nagyon kevés. Változtatni kell ezen az arányon minél előbb! (Megjegyzem, hogy a női sportolók száma csupán 203...)

A LEGNÉPESEBB szakosztályok: labdarúgás: 107, természetjáró: 88, kosárlabda: 87, atlétika: 81. Legkisebb létszámú a röplabda és az asztalitenisz szakosztály (22–22 versenyző). A 13 szakosztály munkáját 16 mellékfoglalkozású és egy

főfoglalkozású edző irányítja. A legeredményesebb szakosztályok a labdarúgó, kosárlabda, cselgáncs, úszó-vízilabda. (A SZUE megalakulásával megszűnt a vízilabda szakosztály, s az eddig a Tanárképző Főiskola égisze alatt működő torna szakosztály ismét a SZEAC-hoz került.)

A SZEAC-ban az egyetemi hallgatókon kívül 68 egyetemi dolgozó, 97 kívülálló sportol, Ha figyelembe vesszük, hogy 121 közép- és általános iskolás is tagja a sportkörnek, akkor jól tudjuk mérlegelni a munka minőségét, szintjét, azt a tényt, hogy 201 minősített sportolója van az egyesületnek. Ez csak az egyéni sportolókat vonatkoztatja, az újabb szakolások értelmében a csapatjátékosok minősítését.

A MINŐSÉGI munkával kapcsolatban »vessünk« fel egy gondolatot. Mindenképpen dicséretet érdemelne egy olyan törekvés, amely a provinciális nézőpontról túl, figyelembe véve más országok egyetemi sportkörének tevékenységét, elősegítené az olyan, kétségtelenül egyetemi profilú sportágak minőségi fejlesztését, mint például a kosárlabda, atlétika, evezés, vívás, mert igaz ugyan, hogy van egy országos ismert labdarúgó-csapatunk, de a főiskolai bajnokságokon ez még nem elégséges. Ha pedig egyetemi, főiskolai sportkör vagyunk, próbáljuk ott is megállni a sarat!

FARKAS ISTVÁN
III. é. bölcsészhallgató

KÖNYVSZEMLE

Módszertani Közlemények

A Szegedi Tanárképző Főiskola és a Tanítóképző Intézet kiadványaként 1963-ban harmadik éve jelenik meg a Módszertani Közlemények c. folyóirat. Szakkörökben bizonyára már első számaival feltűnteltett ez a kitűnő módszertani szemle, hisz az ország legkiválóbb gyakorló pedagógusait mondhatja szerző-gárdájának. A szélesebb közvélemény csak most kezd megismerni, s e néhány ismertető sornak is az a szerepe, hogy felhívja rá olvasóink figyelmét. Tanárokon kívül mindenekelőtt a főiskolai és egyetemi hallgatók fogathatják hasznossal a Módszertani Közlemények igen színvonalas tanulmányait. Ezek a tanulmányok tudományos megalapozottságú gyakorlati ismereteket nyújtanak az oktatás és nevelés minden területére vonatkozóan. Ugyanakkor tájékoztatják az olvasót a legfrissebb pedagógiai, módszertani irodalomról is,

sőt a változatos, igényesen szerkesztett szemle-rovat rendszeresen hírt ad azokról a szépirodalmi alkotásokról is, melyek az iskolai oktatásban felhasználhatók. A folyóirat értékét nagyon megnöveli, hogy nemcsak a szegedi felsőoktatási intézmények tanárainak írásait publikálja: szívesen ad helyet az ország bármelyik gyakorló iskolájában oktató tanár vagy tanító munkájának. Műhely c. rovata pedig arra hivatott, hogy rövid, magvas cikkeket is »pedagógiai újtársak«, elvi tételek gyakorlati alkalmazásával kapcsolatos új módszereket propagáljon. Végül egy kritikai észrevétel: néhány egyetemesebb érvelés, nemzetközi érdeklődésre is számot tartható tanulmány — pl. Dr. Geréb György főiskolai tanár írásaira gondolunk — értékesebbé tehetne a rövid idegen nyelvű összefoglaló.

(K.)

Az Acta Universitatis Szegediensis

magyar irodalomtörténeti szekciójának legújabb kiadványa

A József Attila Tudományegyetem Magyar Irodalomtörténeti Intézete 1962-es datálással kiadványt jelentetett meg. A kiadvány hat tanulmányt tartalmaz. Bíró Ferenc írása Péczeli Józseffel, a magyar felvilágosodás egyik nagyhatású folyóiratának, a „Mindenes Gyűjtőmenny”-nek a szerkesztőjével foglalkozik, bemutatva Péczeli nyelv- és irodalomszemléletének kiterjedt hatását a nyelvújítást közvetve előkészítő politikai-irodalmi mozgolódásban. Nacsády József Jókai „Delejszág”-ának irodalmi-filozófiai forrásaira mutat rá, kiemelve az előbbieket elsődleges fontosságát. Juhász Antal „Thúry Zoltán és a Szegedi Napló” címmel írt tanulmányt. Illa Mihály Juhász Gyula költészetének 1908–11 között felbukkanó motívumairól ír, s rámutat arra, hogy Juhász költői alkotómódjának az életmű ellentmondásainak megértése szempontjából igen fontos vonása az, hogy Juhásznál a jelen egy bizonyos emlékképvás után lesz csak lírai téma. Krajkó And-

SZEGEDI EGYETEM

A szegedi József Attila Tudományegyetem, az Orvostudományi Egyetem, a Tanárképző Főiskola és a Felsőfokú Tanítóképző Intézet lapja. Megjelenik havonta kétszer. Szerkesztésért felel: Dér Endre főszekesztő. Szerkesztőség: Szeged, Magyar Tanácskötőszakszág útja 2. Tel.: 51-98, 23-30. Kiadásért felel: Kovács László, a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: Szeged, Klauzál tér 3. Tel.: 35-00, 31-16. A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik. Ára 50 fillér, előfizetés negyedévre 3 Ft. Szegedi Nyomda-Vállalat, Szeged

SAKK

ÉVFORDULÓK, araz: emlékezünk régiékről

150 éve (1813) született **K. Jaenisch**, a Csigorint megelőző orosz sakk-nemzedék egyik legjelentősebb alakja. Megnyitáseleméleti kutatásainak számos változata ma is él a versenygyakorlatban. A 120 éve (1843) megjelent **Bilguer**-a „megnyitáselemélet bibliája” már számos elemzést átvette.

London 1883: 1. Zukertort (főlényesen), 2. Steinitz, 3. Blackburne. Dédapáink sakkittánjai!

75 esztendőre — 1888. november 18. — született Raoul José Capablanca y Graupera, a kis Kuba és a nagy sakkvilág büszkesége, a későbbi világbaajnok.

1893. IX. 8—XI. 14.: párosmérkőzést vívott Szentpéterváron a két elvi ellenfél: **Tarrasch** és **Csigorin**. Eldöntetlenül. A kifogáskezelő német sakkdoktor a „pétervári vodkagőzös levegőt” okolta félsikerért (2 év múlva Hastingsban az „erős tengeri levegő és napfény” a bűnös). 30 éve — 1933-ban — ugyancsak döntetlenül végződött a legjobb orosz (Botvinnik) és európai (az akkor cseh Flohr) sakkmatador párosmérkőzése.

1903. V. 2—26.: Bécs: a királyeszel a kötelező megnyitást, E gambit-verseny győztesei (ki más?!): 1. Csigorin, 2. Marshall.

50 éve (1913: I. Bondarevszkij és A. Kotov nagymester születési éve) találkozott először két versenyjátékban a későbbi két nagy ellenfél: **Capablanca** és **Aljechin**. Győzött ekkor a kubai.

1923 júliusában, a moravskaostrava (Mährisch-Ostrau a Monarchia idején) sakk-kör jubileumi versenyén fenyves mezőny gyűlt össze (a környéken gazdag bányák). Az ifjú „hypermodern” nemzedék legjobbjai között győztes az egész világ bámulatára, régi évek és új elvek ellenére a már nyugdíjkorhatárhoz közeledő exvilágbaajnok: **Emanuel Lasker** — aki 1924-ben New Yorkban erre a győzelemre még nagyszerűen rádupláz!

Negyedszázada, 1938 őszén rendezte a holland AVRO rádiótársaság minden idők egyik legnagyobb versenyét, melyen ott volt a közvélemény által akkor legjobbnak tartott 8 sakkzó (a sorolás sorrendjében: Euwe, Flohr, Aljechin, Fline, Botvinnik, Reshevsky, Capablanca és Keres) — és csak 6k. Holtversenyben első Keres és Fine — de az észet egyetemi hallgató veretlen maradt és riválisát is megverte,

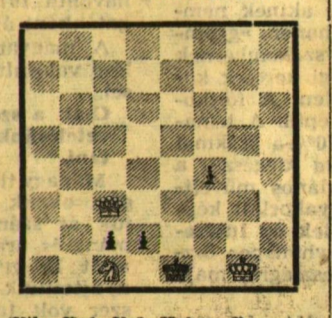
ezért a Fide őt ismerte el világbaajnokjelöltnek. A sakkvilág kedvence tehát immár negyedszázada hivatalosan is az „örök második”. Disztisze mai rovatunkat a versenyt eldöntő örökbecsű játszma:

SPANYOL MEGNYITÁS. R. Fine—P. Keres.

1. e4, e5, 2. Hf3, Hc6, 3. Fb5, a6, 4. Fa4, Hf6, 5. 0—0, Fe7, 6. Ve2, b5, 7. Fb3, d6, 8. a4, Fg4, 9. c3, 0—0, 10. ab, ab, 11. Bb8; Va8; 12. Vb5; Ha7; Keres útjása: az az évi margareta Alexandera-Böök játszmában 12.—Bb7! 13. Va4! történt. 13. Ve2, Vc4! 14. Vd4; He4; 15. d4, Ff3; 16. gf, Hg5, 17. Kg2, Bf8, 18. Fc4, ed, 19. cd, He6, 20. d5, He5, 21. Hc3, He8, 22. Bfe1, Kf8, 23. Be2, fs, 24. Hb5, Hb6, 25. b3, Hd5!!! 26. Hd4, Világos nyerni akar: megkezdődik a tánc! Hb4! 27. Fd2, d5! 28. Fb4; Bb4! 29. Hc6, dc, 30. Hb4; cb, 31. Hd5, Hd3; 32. Bd2, b2, 33. Bd1, c5, 34. Bb1, c4, 35. Kf1, Fc5, 36. Ke2, Ff2; 37. He3, c3, 38. He2, He1! 39. Ha3, Fc5, 40. Ke1; Fa3; 41. Kd1, Fd6, Függe, 42. Ke2, Fh2; 43. Bhl, Fe4, 44. Bh7; Kf7, 45. Khl, g5, 46. Be1, Kf6, 47. Bg1, Kg6, 48. Be1, Ff6, 49. Bg1, g4! 50. fg, f4, 51. g5, Fd4, 52. Bd1, Fe3, 53. Kc3; Fc1, 54. Bd6+ Kg5; 55. Bb6, 13. 56. Kd3, Kf4, 57. Bb8, Kg3 — világos föladta.

A mai rovattal féléves megfelelő versenyt indítunk. A megoldás 1963. március 15-ig küldendő be a szerkesztőségbe: „Sakkrovat” megjelöléssel.

1. A. V. Galickij, 1897.

(VII.: Kgl, Ve3, He1 — 3).
(Söt.: Ke1, gy: c2, d2, f4 — 4).
Matt 3 lépésben.
A szerző 100 éve, 1863 februárjában született!